

**КОНСПЕКТ ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ ЗА ПРЕМЕСТВАНЕ ИЛИ
ПОВИШАВАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА „СЪДИЯ” ВЪВ ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН СЪД – ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ**

1. Критерии за определяне сделката като търговска. Процесуално значение на квалификацията на сделката като търговска. Понятие „търговско дело”. Специфики по отношение формата на търговската сделка, начините на сключването ѝ, съдържанието ѝ, изменението и допълването ѝ. Особенности на недействителността на търговските сделки. Действия без представителна власт при търговски сделки – чл.301 ТЗ – приложно поле на разпоредбата и последици от прилагането ѝ. Търговски книги и счетоводни записвания – доказателствена стойност и значение за приложението на чл.301 ТЗ. Разграничение от действие без представителна власт по чл.42 ЗЗД. Приложимост на забраната по чл.38 ал.1 ЗЗД при сключване на търговски сделки.

2. Видове обезпечения .Поръчителство и менителнично поръчителство. Суброгационни и регресни права при изпълнение. Залог – в търговското и в гражданското право, ипотека (законна и договорна). Особен залог. Искова защита по ЗОЗ. Банкова гаранция. Право на задържане и търговско право на задържане. Възражение за неизпълнен договор и право на задържане.

3. Форми на неизпълнение и права на кредитора при неизпълнение. Договорна и гаранционна отговорност за неизпълнение. Видове вреди. Обхват на договорната отговорност за вреди между търговци. Неустойка – съдържание, функции, видове. Кумулиране на неустойка и обезщетение за вреди при различните форми на неизпълнение. Кумулиране на неустойка и задатък. Отметнина и задатък. Лихви върху обезщетения. Неустойка и разваляне на договора. Специфика на института на неустойката при търговски сделки.

4. Искове по чл.134 ЗЗД и чл.135 ЗЗД. „Презумпцията за знание„ при атакуване на сделка между търговци. Иск по чл.135 ЗЗД срещу длъжник в несъстоятелност. Иск по чл.135 ЗЗД при последващи разпоредителни действия и

срещу разпоредителни действия с имущество – СИО.

5. Особености на исковите производства по търговски спорове и по колективните искове. Искове, подлежащи на разглеждане по реда на чл.365 т.3 ГПК. Отмяна на решенията на органите на търговските дружества. Легитимация на страните. Последици.

6. Недействителност на учредяване на търговско дружество – предпоставки, учредителни вноски, легитимация, компетентен съд, процесуална характеристика на иска, срокове, последици. Правоприемство в хипотезата на отделяне при преобразуващи се търговски дружества.

7. Представителство в гражданското и в търговското право – понятие и видове. Възникване и прекратяване. Съпоставка. Действие от чуждо име без представителна власт в търговското право - последици за представявания и за третите лица.

8. Договор лизинг – видове; предмет на престациите; неустойки за неизпълнение, погасителна давност; възможност за търговско право на задържане. Сублизинг – последици за риска и учредените обезпечения. Последици за лизингополучателя при погиване на лизинговата вещь – застрахователно обезщетение; дължимост на неустойки; дължимост на обезщетение за вреди към лизингодателя. Търговска продажба - понятие, специфики спрямо продажбата по ЗЗД. Особени видове търговска продажба.

9. Сключване, страни, форма на застрахователния договор – последици от неспазването ѝ, елементи на застрахователното правоотношение – значение, Общи условия към застрахователния договор, срок на застрахователния договор и период на застрахователно покритие. Определяне на приложимия закон. Задължения на застрахования преди сключване на договора и преди и след настъпване на застрахователното събитие, и последици от неизпълнението им. Задължения на застрахователя преди и след настъпване на застрахователното събитие. Погасителна давност при застрахователните правоотношения при действието на КЗ и КЗ (отм.). Имуществено застраховане. Застрахователна сума, застрахователна стойност, подзастраховане, надзастраховане, застрахователно обезщетение – определяне и стойност на застрахователното обезщетение. Отказ за плащане – предпоставки. Лични застраховки.

10. Застраховка „Гражданска отговорност“, задължителни застраховки

„Гражданска отговорност“ и задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“. Трети лица по смисъла на чл.80 от ЗЗ (отм.), чл.257, ал.3 от КЗ (отм.) и чл.477, ал.3 от КЗ и кръг на лицата, легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техни близки. Застраховка „Живот“ и застраховка „Злополука“. Пряк иск на увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“. Обратен иск на застрахователя. Съотношение с иска по чл.45 от ЗЗД на увреденото лице срещу делинквента и обем на отговорността на застрахователя. Определяне на дължимото обезщетение за претърпени от увредения неимуществени вреди. Съпричиняване на вредоносния резултат от увредения. Значение на постигнато между застрахователя и увреденото лице споразумение за изплащане на обезщетение за вредите от застрахователното събитие, на влязлата в сила присъда/споразумение в наказателното производство срещу делинквента, влязлото в сила решение по чл.78а от НК, на протоколът за ПТП и актовете на органите на досъдебното производство за доказателствените и правни изводи на съда. Погасителна давност.

11. Иск на увреденото лице срещу делинквента. Допустимост/основателност на иска при уважен пряк иск срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ в размер, по- малък от претендирания. Допустимост за конституиране по реда на чл.228, ал.3 ГПК в производството по чл.45 ЗЗД, на застрахователя на гражданската отговорност на делинквента, като евентуален ответник по предявен срещу него пряк иск. Определяне на дължимото обезщетение за претърпени от увредения неимуществени вреди. Съпричиняване на вредоносния резултат от увредения. Значение на постигнато между застрахователя и увреденото лице споразумение за изплащане на обезщетение за вредите от застрахователното събитие, на влязлата в сила присъда/споразумение в наказателното производство срещу делинквента, влязлото в сила решение по чл.78а от НК, на протоколът за ПТП и актовете на органите на досъдебното производство за доказателствените и правни изводи на съда. Иск на застрахования срещу застрахователя по застраховка „гражданска отговорност“ за застрахователно обезщетение. Искове срещу Гаранционния фонд. Регресни и суброгационни искове. Специфики във връзка с момента, от който се дължи обезщетение за забава, давност и момент, от който започва да тече.

12. Менителнични ефекти – понятие, същност, обща характеристика и видове, прилики и отлики. Форма и съдържание на менителничните ефекти. Непълнота на съдържанието им, значение на направени добавки в съдържанието за наличие на каузално правоотношение, падеж и начин за определяне. Валидност на менителничните ефекти. Конвертиране на нередовен или недействителен запис на заповед в разписка. Издаване, предявяване - видове, приемане, изискуемост, плащане и протест. Прехвърляне на права по менителнични ефекти. Джиро. Менителнично посредничество и менителнично поръчителство. Разлика с поръчителството по ЗЗД. Възражения на авалиста. Пряк менителничен иск. Обратен иск. Иск за неоснователно менителнично обогатяване. Давност. Възражения.

13. Банкови сделки. Видове банкови сделки. Договор за банков влог. Договор за банков кредит – съпоставка с договора за заем по ЗЗД и особености. Процесуалноправни аспекти на реализиране на правата по договора за банков кредит. Банкова гаранция. Защита на потребителите при неравноправни клаузи в потребителски договори. Персонален обхват на потребителската защита. Предметен обхват на потребителската защита. Процесуалноправни аспекти на потребителската защита. Материалноправни аспекти на потребителската защита. Особенности на потребителската защита по договори за доставка на финансови услуги.

14. Материалноправни предпоставки за откриване на производство по несъстоятелност. Процесуално легитимирани за подаване на искането лица. Специфични хипотези на откриване на производство по несъстоятелност. Несъстоятелност и ликвидация. Несъстоятелност и производство по стабилизация на търговец. Презумпции за неплатежоспособност. Способи за установяване на неплатежоспособност и свръхзадълженост. Начин на определяне началната дата на неплатежоспособността/свръхзадължеността. Кумулиране и конкуренция на основанията неплатежоспособност и свръхзадълженост. Предпоставки за отхвърляне на молбата за откриване производство по несъстоятелност. Специфики на производството по разглеждане на молба за откриване на производство по несъстоятелност.

15. Предявяване на вземания – видове вземания, срокове, последици – при приемане и неприемане на вземането. Действия на съда понесъстоятелността

по приемане на вземанията на кредитори. Установителен иск по чл.694 ТЗ – предмет, процесуално легитимирани лица и предпоставки за предявяването му. Фази на производството по несъстоятелност. Правни последици от подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност. Решения на съда по несъстоятелността, с оглед фазите на производството - предпоставки, съдържание и действие. Хипотези на прекратяване и последици от прекратяването на производството по несъстоятелност. Хипотези на възобновяване и предпоставки за възобновяване на производството по несъстоятелност, легитимирани да искат възобновяването лица. Обжалваемост на актовете на съда по несъстоятелността. Маса на несъстоятелността, мерки за запазването ѝ и способи за попълването ѝ. Процесуално легитимирани за предявяване искове за попълване масата на несъстоятелността лица и качеството им, като страни, в процеса. Последици от неконституирането им, правомощия на касационна инстанция. Правомощия на синдика, контрол върху действията му и обжалваемост на действията му.

16. Обща характеристика на въззивното обжалване. Въззивна жалба, отговор на въззивна жалба и насрещна въззивна жалба. Обективни и субективни предели на въззивното производство. Отклонения от типичното развитие на въззивното производство. Правомощия на въззивната инстанция при разглеждане и решаване на делото. Правомощия на въззивната инстанция при нередовност на исковата молба. Правомощия на въззивната инстанция във връзка с доклада на делото. Правомощия на въззивния съд да събира служебно доказателства. Релевиране на възражения за първи път пред въззивната инстанция.

17. Касационно обжалване на съдебни решения. Правомощия на администриращия съд при проверка редовността на касационна жалба и на евентуално подадена насрещна касационна жалба. Образуване на касационно производство. Основания за допускане на касационно обжалване. Мотивиране на искането за достъп до касация с оглед поддържаните от жалбоподателя предпоставки. Провеждане на производство по селекция на касационните жалби.

18. Основания за касационно обжалване. Производство пред ВКС по допуснати до касационно обжалване съдебни решения. Обхват на касационното производство. Правомощия на ВКС при разглеждане на делото по същество. Касационно обжалване на въззивно решение, постановено при повторно разглеждане на делото от въззивния съд. Предпоставки за допускане на

касационно обжалване и основания за касиране. Правомощия на ВКС при разглеждане на делото. Касационно обжалване на определенията на въззивните съдилища. Производство пред ВКС и правомощия на касационната инстанция при произнасяне по частната касационна жалба.

19. Отмяна на влезли в сила решения. Обхват на влезли в сила решения, подлежащи на отмяна по реда на Глава XXIV ГПК. Процесуална легитимация на страните в извънinstancионното производство. Основания за отмяна и срокове за депозиране на молба по чл.303 ГПК. Отмяна по молба на трето лице. Проверка за редовност и допустимост на молба за отмяна. Разглеждане на молба за отмяна на влязло в сила решение. Допустими доказателствени средства в извънinstancионното производство. Правомощия на ВКС при постановяване на решение по молба за отмяна и последици от решението.

20. Отмяна на арбитражно решение. Основания и срок за подаване на иск за отмяна. Производство по разглеждане на иск за отмяна на арбитражно решение и постановяване на решение по този иск. Последици от влязлото в сила решение.

Към всеки въпрос следва да се познава относимата съдебна практика.